

ת"פ 49510/12/19 - מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה נגד א.ר. טופ שייפ מודל בע"מ, אליה חסיד

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 49510-12-19

לפני: כבוד השופטת קרן כהן

המאשימה: מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה

נגד

הנאשמים: 1. א.ר. טופ שייפ מודל בע"מ
2. אליה חסיד

הכרעת דין

1. המאשימה הגישה כתב אישום נגד שני הנאשמים - א.ר. טופ שייפ מודל בע"מ ומר אליה חסיד.

א.ר. טופ שייפ מודל בע"מ הואשמה בשתי עבירות: האחת, העסקת עובדת זרה שלא על פי היתר כדין לפי סעיפים 2(א)(1)-ו(2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: החוק). השנייה, העסקת העובדת הזרה ללא ביטוח רפואי לפי סעיף 2(ב)(2) לחוק.

מר אליה חסיד הואשם בעבירות שפורטו בשל הפרת החובה למנוע את ביצוען על ידי חברת א.ר. טופ שייפ מודל בע"מ לפי סעיף 5 לחוק.

עובדות כתב האישום וההליכים המשפטיים

2. הנאשמת, א.ר. טופ שייפ מודל בע"מ (להלן: הנאשמת), היא המחזיקה של חנות בגדים בשם "טופ שייפ" ברח' החלוץ 42 בחיפה (להלן: החנות). מר אליה חסיד (להלן: הנאשם) הוא הבעלים והמנהל של הנאשמת[1].

3. **ביום 4.2.2019 בשעה 14:05**, או בסמוך לכך, נערכה ביקורת של מפקחי רשות האוכלוסין וההגירה בחנות. במהלך הביקורת אותרה עובדת זרה שהועסקה בתפקיד מוכרת בחנות (להלן: העובדת). שם העובדת הוא Maria Bogdan ויתר פרטיה פורטו בכתב האישום. בזמן הביקורת, העובדת לא הייתה אזרחית ישראלית או תושבת הארץ ולא הייתה לה אשרת עבודה בתוקף.

4. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום. בכתב האישום נטען שהנאשמת העסיקה את העובדת בחנות שלא על פי עמוד 1

היתר כדין במשך כשבעה חודשים ושלא הסדירה לה ביטוח רפואי. בנוגע לנאשם נטען כי הפר את חובתו למנוע מהנאשמת לבצע את העבירות הללו.

5. **ביום 9.3.2021** הודו הנאשמים שהעובדת הזרה הועסקה בחנות במשך כשבעה חודשים, אולם כפרו בכך שהעסקתה הייתה שלא כדין וללא ביטוח רפואי.

6. **ביום 27.12.2021** התקיים דיון הוכחות.

תחילה העידו עדי המאשימה: ה"ה יצחק חפץ (להלן: **מר חפץ**) וסבר ח'טיב (להלן: **מר ח'טיב**) - מפקחי רשות האוכלוסין וההגירה ומר יצחק ברבי - ראש ענף חקירות במרחב הצפון (להלן: **מר ברבי**). בהמשך הוגשו דו"ח רשם החברות של הנאשמת ותעודת עובד ציבור של גב' שרביט מאיה שלפיה העובדת היא אזרחית מולדובה ולא הייתה בעלת אשרה בתוקף בזמן הביקורת^[2].

לאחר מכן העידו עדי הנאשמים: הנאשם בעצמו, רו"ח אילן פרוינד - רואה החשבון של הנאשמים (להלן: **רו"ח פרוינד**) וגב' דורה לוי - מוכרת בחנות (להלן: **גב' לוי**).

7. הצדדים הגישו סיכומים בכתב.

ביום 25.1.2021 ביקשה המאשימה לאחר קבלת סיכומי הנאשמים לראות בתגובתה לבקשת הנאשמים לביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק כחלק בלתי נפרד מסיכומיה.

דיון והכרעה

8. כאמור, הנאשמת הואשמה בשני אישומים: האחד, העסקת עובדת זרה שלא כדין והשני, הפרת החובה לעריכת ביטוח רפואי כדין ואילו הנאשם הואשם בהפרת החובה למנוע את ביצוע העבירות על ידי הנאשמת.

אדון להלן בכל אחד מהאישומים הנוגעים לנאשמים.

האישומים נגד הנאשמת

האישום הראשון: העסקת עובדת שאינה אזרחית ישראל או תושבת בה

התשתית המשפטית

9. סעיף 1ג לחוק אוסר על העסקת עובד זר ללא קבלת היתר כדין, באופן הבא:

"(א) **לא יקבל אדם עובד זר לעבודה, אלא אם כן הממונה או עובד משרד הפנים מטעמו, התיר בכתב את העסקתו של העובד הזר אצל אותו מעביד, ובהתאם לתנאי ההיתר; היתר כאמור**

עמוד 2

יכול שיהיה למכסה מסוימת של עובדים שיועסקו אצל אותו מעביד או לפי רשימה שמית.

(ב) היתרים לפי סעיף זה יינתנו בשים לב, בין השאר, למאפייני שוק העבודה בענפי העבודה ובאזורי ההעסקה השונים.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על העסקתו של עובד מסוג ששר הפנים קבע לפי סעיף 2(ג) בחוק הכניסה לישראל."

10. סעיף 2(א) לחוק מגדיר מהי העסקה שלא כדין. וכך קובע הסעיף:

"מעביד שעשה אחת מאלה -

(1) העביד עובד זר שאינו רשאי לעבוד בישראל מכח חוק הכניסה לישראל והתקנות על פיו;

(2) העביד עובד זר בניגוד להוראות 1ג, ובלבד שהמעשה אינו נכלל בין המעשים המפורטים בסעיף קטן (ב);"

11. כאמור, כתב האישום מייחס לנאשמת עבירה של העסקת עובדת בניגוד לסעיפים 2(א)(1) ו-2(2) לחוק. בנסיבות אלה על המאשימה להוכיח מעל לכל ספק סביר כי התקיימו כל היסודות העובדתיים של ביצוע העבירה. כלומר, עליה להוכיח את זהות העובדת, היעדר היתר לעבודתה וקיומם של יחסי עובד ומעסיק בין הנאשמת לעובדת.

לאחר הוכחת היסודות העובדתיים על המאשימה להוכיח את התקיימותו של היסוד הנפשי לביצוע העבירה.

12. בטרם אבחן אם עלה בידי המאשימה להוכיח שהתקיימו היסודות העובדתיים והנפשיים הנדרשים לצורך הרשעת הנאשמת בעבירה של העסקת עובדת זרה ללא היתר כדין וללא ביטוח רפואי, אדון בטענת הנאשמים להגנה מן הצדק עקב בחירת המאשימה במסלול הפלילי ולא במסלול המנהלי.

הגנה מן הצדק - בחירה במסלול הפלילי

טענות הצדדים

13. **הנאשמים** טענו כי המאשימה לא הפעילה את שיקול דעתה באופן מידתי עת הוחלט להגיש נגדם כתב אישום במקום להטיל עליהם קנס מנהלי. היה על המאשימה להתייחס לעבירות שבהם הואשמו כעבירות מנהליות ולא פליליות. השימוש בהליך פלילי אינו סביר מכיוון שהוא פוגעני ועוצמתי ויש להפעילו רק בהתקיים היסוד הנפשי, יסוד שאינו מתקיים בענייננו.

14. **המאשימה** טענה כי לא נפל פגם בהתנהלותה וכי כתב האישום הוגש על סמך הראיות שעמדו בפניה במועד

הגשתו. עוד נטען כי בית הדין לא מתערב בשיקול דעתה אלא רק בוחן את סבירות החלטתה.

התשתית המשפטית

15. סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות, התשמ"ו-1985, קובע כך:

"קביעת עבירה כעבירה מינהלית אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשלה כתב אישום כאשר הוא סבור שהנסיבות מצדיקות זאת מטעמים שיירשמו, ובלבד שטרם נמסרה הודעה על הטלת הקנס; סעיף זה אינו גורע מסמכותו של תובע להגיש כתב אישום אם ביקש מקבל הודעה להישפט על העבירה".

16. ביום 18.1.2012 פרסם עו"ד ליאונד קוגן הנחיות בנוגע לשיקולים שיש להביא בחשבון לפני קבלת החלטה על הגשת כתבי אישום חלף הטלת קנס מנהלי (להלן: **ההנחיות**). בסעיף 5 להנחיות פורטה **"רשימה בלתי ממצה של נסיבות אשר יצדיקו ככלל הגשת כתבי אישום"**. הנסיבות עליהן דובר היו ביצוע עבירות חוזרות ונשנות על ידי הנאשם, אי תשלום קנסות מנהליים והצורך בהפעלת הליכי גבייה וכן עבירות חמורות. וכך נקבע לגבי חומרת העבירה:

"להלן שיקולים להם יש ליתן משקל לחומרה לעניין בחינת נסיבות העבירה:

"....."

(4) העסקה שלא כדין של עובד זר שהגיע לישראל כדין לעבודה בענף הסיעוד על ידי מעסיק שאינו בעל היתר בתחום הסיעוד ושלא במסגרת מתן טיפול סיעודי לנוזק.

(5)

(6) משך תקופת ביצוע העבירה. לעניין זה תיראה חומרה יתרה בהימשכות ביצוע העבירה למשך זמן ניכר או בקביעות, בשים לב לתדירות ההעסקה.

.....

רשימה זו אינה רשימה ממצה או סגורה, ודי בהתקיימות שיקול אחד מהמנויים לעיל כדי להוות משקל לחומרה לעניין חומרת נסיבות העבירה" (ההדגשות במקור - ק.כ.).

17. הלכה היא כי החלטת רשויות התביעה להגיש כתב אישום בהתאם לחוק העבירות המנהליות נתונה לביקורת שיפוטית בהתאם לכללי המשפט המנהלי, ובכלל זה סבירות ההחלטה^[3]. עוד נפסק כי ההתערבות בשיקול הדעת של התובע תיעשה רק אם שיקול דעתו חורג באופן קיצוני ממתחם הסבירות^[4].

הכרעה

18. אציין שהנאשמים טענו לביטול כתב האישום מהטעם של הגנה מן הצדק בבקשה המקדמית שהגישו ביום 27.12.2020. טענתם נדחתה בהחלטה מפורטת שניתנה ביום 21.1.2021.

לאחר ששקלתי בשנית את טענת הנאשמים להגנה מן הצדק מצאתי שוב כי דינה להידחות, כפי שיפורט להלן.

19. **ראשית**, לא נפל פגם בהתנהלות המאשימה עת החליטה להגיש כתב אישום נגד הנאשמים בגין העבירות מושא כתב האישום. המאשימה פעלה על יסוד חומר החקירה שעמד בפניה ואשר לטעמה מבסס את היסודות העובדתיים והנפשיים של העבירות שפורטו בו. כמו כן, כפי שיפורט בהרחבה להלן, גם עלה בידי המאשימה להוכיח כי התקיימו יסודות אלה בענייננו.

20. **שנית**, בהתאם להנחיות יש להגיש כתב אישום חלף הטלת קנס מנהלי בעבירות של העסקה שלא כדין של עובד זר שהגיע לישראל כדין לעבודה בענף הסיעוד על ידי מעסיק שאינו בעל היתר בתחום הסיעוד, דהיינו העבירה שבה מואשמים הנאשמים שלפניי. כמו כן, שיקול נוסף שעל המאשימה לבחון הוא משך התקופה שבה בוצעה העבירה, כאשר במקרה דנן בהתאם לכתב האישום מדובר בהעסקה של כשבעה חודשים, שהוא פרק זמן ארוך. לפיכך, שוכנעתי כי המאשימה פעלה בהתאם להנחיות עת החליטה להגיש נגד הנאשמים כתב אישום ולא להטיל עליהם קנס מנהלי, כך שהחלטתה נמצאת במתחם הסבירות.

21. **שלישית**, ההחלטה באיזה אופן לפעול בעניינם של הנאשמים מסורה למאשימה. הנאשמים לא הוכיחו כי הגשת כתב האישום נגדם מהווה חריגה ממתחם הסבירות ולא הביאו ולו ראיה לכאורה לכך שבמקרים דומים החליטה המאשימה להטיל קנס מנהלי במקום להגיש כתב אישום. הטענה כי ההליך הפלילי הוא כלי פוגעני אינה מעידה על חריגה ממתחם הסבירות, במיוחד שכפי שיפורט בהמשך, הוכח כי מתקיימים היסודות העובדתיים והנפשיים לביצוע העבירות. לפיכך, אין מקום להתערב בשיקול דעת המאשימה שהופעל כדין בענייננו.

22. **לאור האמור לעיל, טענת הנאשמים להגנה מן הצדק בשל הפעלת שיקול דעת המאשימה באופן בלתי סביר - נדחית.**

23. לאחר שדחיתי את הטענה המקדמית של הנאשמים, אבחן אם עלה בידי המאשימה להוכיח את התקיימותם של היסודות העובדתיים.

היסודות העובדתיים

24. מר ח'טיב העיד בהסתמך על "דו"ח הפעולה"^[5] שביום **4.2.2019** בשעה 14:05 נכנס עם פקח נוסף לחנות שבה נכחו שתי נשים, אחת מבוגרת והשנייה צעירה יותר. הנשים שוחחו ביניהן בשפה זרה, דבר שעורר את

חשדם של הפקחים. הפקחים שהיו לבושים במדים, הציגו את עצמם באמצעות תעודת פקח וביקשו מהנשים להזדהות. האישה המבוגרת הציגה תעודת זהות ישראלית ואילו האישה הצעירה הציגה דרכון מולדובי. הפקחים בדקו את נתוניה מול מערכת "אביב" והתברר שהיא שוהה בישראל באופן בלתי חוקי.^[6] הפקחים תשאלו את האישה הצעירה, שדיברה עברית בצורה טובה, והיא סיפרה שהיא עובדת בחנות מחודש יוני 2018^[7] (להלן: **העובדת הזרה**).

הפקחים הודיעו לה שהיא מעוכבת ושעליה להתלוות אליהם לצורך המשך טיפול מול חוקר זרים. נאמר לה שיש סיכויים גבוהים שתיעצר ותישלח לארץ מולדתה ולכן הציעו שתאסוף את חפציה ממקום מגוריה, וכך עשתה יחד עימם.^[8]

הפקחים ערכו דו"ח הילוות נתין זר ומילאו בו את פרטי העובדת הזרה.^[9]

25. מתעודת עובד הציבור^[10] הוכח שהעובדת לא הייתה אזרחית ישראל או תושבת הארץ במועד הביקורת ושלא הייתה לה אשרה בתוקף באותו מועד.

כלומר, המאשימה הוכיחה את זהות העובדת הזרה, את העובדה שאינה אזרחית ישראלית או תושבת הארץ ואת העובדה שלא היה לה היתר לעבוד בישראל בכלל ואצל הנאשמת בפרט.

26. הנאשם הודה בפני המאשימה שהעובדת הזרה עבדה בחנות החל מיום 18.6.2018, ואפרט.

26.1. **ביום 4.2.2019** לאחר שהעובדת הזרה הובאה למשרדי רשות האכיפה וההגירה שוחח עימה מר

חפץ.^[11] היא סיפרה לו שעבדה בחנות במשך כשבעה חודשים וקיבלה משכורת מידי עשירי לכל חודש. לשאלת מר חפץ, השיבה העובדת הזרה שחייבים לה שכר עבור חודש ינואר 2019 בסכום של כ-3,700 ₪ וסיפרה ששם מעסיקה הוא אלי ונתנה לו את מספר הטלפון שלו.

מר חפץ יצר קשר טלפוני עם הנאשם, הציג את עצמו ואת תפקידו והודיע לו שהעובדת הזרה שעוכבה בחנות נמצאת בשימוע במשרדי ההגירה. הנאשם מסר למר חפץ את פרטיו האישיים ואת פרטי הנאשמת ואישר שהעובדת הזרה עבדה בחנות במשך מספר חודשים. הוא הבטיח שישלם לעובדת הזרה את שכרה ביום 10.2.2019 ואף שוחח עימה לבקשת מר חפץ כדי שתדע ששכרה ישולם במועד. הנאשם אמר למר חפץ שהוא ישלם את השכר דרך עורך הדין של העובדת הזרה.

כלומר, בשיחת הטלפון עם מר חפץ הודה הנאשם שהעובדת הזרה הועסקה בחנות במשך מספר חודשים.

26.2. הנאשם נחקר ביום 11.2.2019 במשרדי המאשימה על ידי מר ברבי.^[12]

הנאשם הודה שהעובדת הזרה עבדה בחנות "כ-7 חודשים, מ-18/6/18". גב' לוי, העובדת שלו, יצרה עימו קשר טלפוני ועדכנה אותו שהגיעה עובדת זרה עם אישורים לחנות וחיפשה עבודה. הוא הגיע למחרת לחנות ונפגש עם העובדת הזרה, שהביאה עימה מסמכים וסיפרה לו שהיא עובדת זרה סיעודית שהמעסיקה שלה נפטרה והיא יכולה לעבוד בחנות מכיון שיש לה מסמך של בית משפט שמתיר לה לעבוד. הנאשם הודה שלא התעמק במסמכים וביקש מהעובדת הזרה לצלם את החומר כדי להעבירו לרואה החשבון שלו. כמו כן, שוחח עם מזכירתו של רואה החשבון ושאל אותה אם מותר לו להעסיק עובדת זרה והיא השיבה שהוא לא היחיד שמעסיק עובדים זרים. הנאשם הודה כי העובדת הזרה הועסקה בחנות על סמך המסמכים שנשלחו לרואה החשבון בצירוף טופס 101. עוד ציין הנאשם שהשכר שולם לה מידי חודש, הונפקו לה תלושי שכר ושולמו עבורה מס הכנסה ודמי ביטוח לאומי. הוא חתם על טופס גביית העדות.^[13]

כמו כן, הנאשם המציא למשרדי המאשימה טופס 101 של העובדת הזרה, טופס 106 לשנת 2018, תלושי שכר ואישור על תשלום דמי ביטוח לאומי בעבורה.^[14]

מכאן, שהוכח כי העובדת הזרה עבדה בחנות ללא היתר כדין החל מחודש יוני 2018.

27. יצוין כי לא נעלמה מעיני עדות הנאשם שבדק את מסמכי העובדת הזרה, ראה שיש לה אישור עבודה לתקופה של חודשיים בלבד ולכן שלח אותה להביא אישור העסקה לתקופה ארוכה יותר, אלא שעדותו לא עשתה רושם מהימן. ואלו טעמיו.

27.1. בעדותו טען הנאשם שהעובדת הזרה הגיעה עם אשרת עבודה לחודשיים ולכן אמר לה שאינו מוכן להעסיק אותה אם לא תסדיר את המעמד שלה לתקופה ארוכה יותר. העובדת הזרה השיבה שתלך לעורך הדין שלה ותשיג אשרה לעוד שישה חודשים. ביום ראשון העובדת הזרה הגיעה לחנות עם המסמכים, גב' לוי נטלה אותם והכניסה אותם למגירה והעובדת הזרה החלה לעבוד בחנות.^[15]

גרסה זו אינה עולה בקנה אחד עם הגרסה שמסר הנאשם בחקירתו במשרדי המאשימה ב"זמן אמת". בחקירה טען שהעובדת הביאה מסמך של "בית משפט ועורך דין שהיא יכולה לעבוד"^[16] וכשנשאל מה היה כתוב באותו מסמך השיב "אני זוכר בערך שהיה כתוב שהיא יכולה לעבוד למשך תקופה מסוימת והיא אמרה שהיא תצטרך להגיע לתל אביב מידי פעם לעורך הדין שלה שמטפל לה בנושא לקבלת

אשרה".^[17] מכאן שהנאשם לא סיפר לחוקר שראה שיש לעובדת הזרה ויזה לחודשיים אלא רק טען שראה מסמך מבית משפט לתקופה מסוימת. כמו כן, הוא לא סיפר לחוקר שסירב להעסיק את העובדת הזרה עד שתביא אישור עבודה לתקופה ארוכה יותר אלא רק שהיא אמרה לו שתצטרך להגיע מידי פעם לעורך הדין שלה כדי לטפל בנושא האשרות.

בנסיבות אלה, לא נתתי אמון בגרסתו של הנאשם בעדותו לפניי.

27.2. זאת ועוד. הנאשם העיד שדיבר עם המזכירה של רואה החשבון שלו שמנפיקה את תלושי השכר לעובדים ושאל אותה אם מותר לו להעסיק עובד זר והיא השיבה **"שאין בעיה ושיש לה לקוחות שמעסיקים עובדים זרים, ושזה בסדר"**^[18]. עם זאת, לחוקר אמר שהמזכירה השיבה לו **"שהוא לא היחיד שמעסיק עובדים זרים"**^[19]. כלומר, היא לא אמרה לו שזה בסדר להעסיק עובדים זרים אלא רק ציינה בפניו שהוא לא היחיד שמעסיק עובדים זרים.

גם בעניין זה גרסת הנאשם בעדותו שונה מאמירותיו לחוקר המאשימה ב"זמן אמת", עובדה המעלה בספק את אמיתות גרסתו לפניי.

27.3. אוסיף, כי רו"ח פרוינד העיד שלא נתן לנאשמים אישור להעסיק את העובדת הזרה והוסיף שאין זה מתפקידו לתת אישור כזה; שלא ראה את העובדת הזרה מעולם; שלא ראיין אותה; שלא נתן חוות דעת שהנאשמים יכולים להעסיק עובדים זרים ולא התבקש לתת חוות דעת כזו^[20]. כלומר, מעדותו של רו"ח פרוינד עולה כי משרדו אינו יכול לאשר לנאשמים להעסיק עובדים זרים ואף לא עשה כן בפועל. מכאן שעדות דו"ח פרוינד סותרת את עדות הנאשם שנאמר לו שאין מניעה להעסיק עובדת זרה בחנות.

27.4. לא זו אף זו. הנאשם לא הגיש את הוויזה הזמנית שהציגה לפניו העובדת הזרה ואף לא את המסמך מבית המשפט שטען שהיא הציגה בפניו. הנאשם אף לא הציג את הוויזה המוארכת או אישור עבודה לתקופה כלשהי.

נוסף על כך, הנאשם אף לא ביקש מרואה החשבון את המסמכים שלטענתו העביר למשרדו במועד תחילת עבודתה של העובדת הזרה.

אי הצגת המסמכים מחלישה את גרסת הנאשם הן בנוגע לכך שהעובדת הזרה הציגה לפניו אשרת עבודה והן בנוגע לכך שהעביר מסמכים למשרד רואה החשבון הנוגעים למעמדה.

27.5. נוסף כי לא נעלם מעינינו המסמך שהגישו הנאשמים שכותרתו "Refugee Status Determination Application Form" עם חותמת של היחידה לטיפול במבקשי מקלט מיום 8.3.2018^[21], אלא שאין בו כדי לסייע להם.

הנאשמים הגישו רק את העמוד הראשון של הבקשה; באותו עמוד אין זה חתימה של העובדת הזרה; התמונה שצורפה לבקשה מושחרת ולכן לא ניתן לשייכה לעובדת הזרה; אין בעמוד זה אישור שהעובדת

הזרה רשאית לעבוד תקופה כלשהי בכל עיסוק. לפיכך, אין במסמך זה כדי לסייע לנאשמים או כדי לתמוך בגרסת הנאשם שהעובדת הזרה הציגה לפניו היתר עבודה ולו לתקופה קצרה.

27.6. בנסיבות אלה, עדות הנאשם לא עשתה עלי רושם מהימן ואני מעדיפה את גרסתו הראשונית בעת חקירתו במשרדי המאשימה על פני גרסתו בעדותו לפניי.

28. מן המקובץ עולה כי **העובדת מושא כתב האישום לא הייתה אזרחית ישראל או תושבת הארץ, כי הנאשמת העסיקה אותה בחנות ללא היתר כדן החל מחודש יוני 2018 ועד למועד הביקורת, דהיינו**

^[22] **במשך כשבעה חודשים**.

בנסיבות אלה, הוכחו היסודות העובדתיים לצורך הרשעת הנאשמת בעבירה של העסקת עובדת זרה שלא כדן.

היסוד הנפשי

29. הלכה היא כי היסוד הנפשי הנדרש לצורך הרשעה בביצוע עבירה לפי סעיף 2 לחוק הוא "מודעות" לביצוע

העבירה, הקיימת גם במקרה של "עצימת עיניים". ובלשונו של בית הדין הארצי בעניין רוז^[23]:

"יסוד נפשי של 'עצימת עיניים' מתקיים באחד משני מקרים: בנסיבות המקרה כפי שהוכחו, לא עלה חשד בליבו של הנאשם; או משקין חשד בליבו של הנאשם, או שיכול היה לקנן בו החשד, בדק הנאשם את החשד והביא לאישו או להפרכתו. הפרכת קיומו של חשד כאמור המגיע כדי 'מודעות' מוטלת על הנאשם... והדרך לעשותה היא, בין על ידי הוכחה כי הנאשם בדק את מסמכיו של התושב הזר ועל פיהם הוא שווה כדן בישראל, ובין אם בנסיבות הענין הוכיח כי לא חשד שמדובר בתושב זר השווה שלא כדן בישראל".

30. אין מחלוקת שאין לנאשמת אישור להעסיק עובדת זרה בחנות^[24]. כמו כן, לא הוכח שהעובדת הזרה הציגה היתר העסקה לתקופה כלשהי והנאשם הודה שלא בדק אם במסמכים שהביאה במועד תחילת עבודתה יש היתר

העסקה לתקופה ארוכה יותר, כפי שביקש ממנה^[25].

אוסף כי גב' לזין אף העידה שהנאשם לא נתן לה הנחיות בנוגע למסמכים שעליה לבדוק לפני תחילת עבודתה של

העובדת הזרה בחנות^[26].

31. לפיכך, משהוכח שלנאשמת אין היתר להעסקת עובדים זרים בחנות, משלא הוצגו מסמכים המעידים על כך שלעובדת הזרה היה היתר עבודה לתקופה כלשהי ומשלא ניתנו לגב' לזין הנחיות כלשהן בנוגע למסמכים שעליה לבדוק לפני תחילת עבודתה של העובדת הזרה, שוכנעתי שהיה על הנאשמת לדעת שמדובר בעובדת המועסקת

ללא היתר כדון.

בנסיבות אלה, יש לראות את הנאשמת כמי ש"עצמה את עיניה" מלבדוק את היתר העבודה של העובדת.

32. בהקשר זה אוסיף, כי יש לדחות מכל וכל את טענת הנאשמים שהסתמכו על רואה החשבון ועל העובדה שהמוסד לביטוח לאומי ומס הכנסה לא התריעו לפניהם שהעובדת מועסקת שלא כדון, ואסביר.

ראשית, כפי שפורט לעיל רו"ח פרוניד העיד שלא נתן לנאשמת אישור להעסיק את העובדת הזרה, שלא נתן לה חוות דעת בעניין זה ושאל לא התבקש לעשות כן^[27]. כמו כן, מגרסת הנאשם בעת חקירתו במשרדי המאשימה עולה שגם המזכירה של רו"ח פרוניד לא אמרה לו שזה בסדר להעסיק את העובדת הזרה^[28].

לכן, לא מצאנו כי הייתה לנאשמים סיבה להסתמך על רואה החשבון בעת העסקת העובדת הזרה.

שנית, המוסד לביטוח לאומי ומס הכנסה אינם הגורמים המוסמכים לבחון אם העובדת הזרה מועסקת כדון. רשויות אלה אינן מודעות לתפקידה של העובדת הזרה בחנות ואם מעמדה הוסדר והעברת התשלומים אליהן אף אינה מותנית בהצגת היתרים להעסקת העובדת הזרה בחנות. לכן, אין זה מתפקידן של רשויות אלה לבדוק אם קיים היתר עבודה כדון והן לא נדרשות להתריע בפני מעסיקים בעת העסקת עובדים זרים. רשות האוכלוסין וההגירה היא הרשות היחידה שמוסמכת לטפל באכיפה של חוק הכניסה לישראל וחוק עובדים זרים ולבחון את מעמדם החוקי של עובדים בישראל. אי לכך, לא הייתה לנאשמת סיבה אמיתית להסתמך על רשויות אלה בעת העסקת העובדת הזרה.

33. בנסיבות אלה מצאתי כי מתקיים אצל הנאשמת היסוד הנפשי הנדרש לצורך הרשעתה בעבירה של העסקת עובדת זרה שלא כדון לפי סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים.

האישום השני: העסקת העובדת ללא ביטוח רפואי

היסוד העובדתי

34. הנאשמת לא הציגה אישור על עריכת ביטוח רפואי לעובדת מושא כתב האישום.

35. כמו כן, הנאשם הודה שלא נערך לעובדת הזרה ביטוח רפואי כדון הן בחקירתו במשרדי המאשימה^[29] והן בעדותו לפני^[30].

36. בנסיבות אלה הוכח היסוד העובדתי הנדרש לצורך הרשעת הנאשמת בעבירה של אי עריכת ביטוח רפואי לעובדת מושא כתב האישום.

היסוד הנפשי

37. כאמור, הנאשמים הודו שלא ביצעו לעובדת ביטוח רפואי וטענו כי הסיבה לכך הייתה שלא ידעו שעליהם

לעשות כן וחשבו שדי בתשלום דמי ביטוח לאומי^[31].

38. כלומר, הנאשמים לא בדקו אם יש צורך בעריכת ביטוח רפואי לעובדת הזרה והסתפקו בתשלום דמי ביטוח רפואי עבורה. בנסיבות אלה יש לראות בנאשמת כמי ש"עצמה את עיניה" בעניין זה.

39. א לכן, הוכח כי מתקיים אף היסוד הנפשי הנדרש לצורך הרשעת הנאשמת בעבירה של העסקת העובדת הזרה ללא ביטוח רפואי לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק.

האישום נגד הנאשם: אחריותו בהתאם לסעיף 5 לחוק

40. סעיף 5 לחוק קובע אחריות פלילית של נושא משרה בגין עבירות שונות שביצעה החברה שבבעלותו, בזו הלשון:

"(א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת עבירות כאמור בסעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו כאמור, דינו - קנס כקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; לענין סעיף זה, 'נושא משרה' - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד שחובתו מטעם התאגיד היא לפעול לקיום חובות התאגיד לפי הסעיפים האמורים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד, חזקה היא שנושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח שנהג בלא מחשבה פלילית ובלא רשלנות ושעשה כל שאפשר כדי למנוע את העבירה."

כלומר, בהתאם להוראות הסעיף אם ייקבע שהנאשמת ביצעה את העבירות המיוחסות לה בכתב האישום, חזקה היא שנושא המשרה הפר את חובתו, אלא אם יוכיח שנהג בלא מחשבה פלילית, לא ברשלנות ושעשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.

בעניין **ניר עם**[32] עמד בית הדין הארצי על התכלית שביסוד הוראת סעיף 5(ב) לחוק ופסק:

"מכוח הוראתו של סעיף 5(א) לחוק, נושא המשרה כמי שפועל בתאגיד 'אחראי בפלילים אישית אם הוא מקיים בעצמו את יסודותיה של העבירה שבגינה הוא מואשם'. הרכיב העובדתי של עבירה לפי סעיף 5(א) לחוק הינו, מחדל של היעדר פיקוח, או מניעת התנהגות עבריינית של גורמים אחרים בתאגיד.

עבירה זו מגבשת אחריות אישית וישירה על נושא משרה שהפר 'חובה ישירה ועצמאית' לפקח ולעשות כל

שאפשר למניעת עבירות... בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו', וזאת גם אם התאגיד אינו אחראי לביצוע העבירות המקבילות.

הגדרת נושא משרה בעבירות אלה היא בעלת אופי 'אורגני' ומתייחסת לשכבה העליונה של נושאי משרה בתאגיד. לא למותר לציין, כי הוראת חוק המטילה חבות אישית על נושא משרה מוצאת ביטוייה המובהק אף בחיקוקים שונים של משפט העבודה המגן".

41. הנאשם הודה כי הוא הבעלים והמנהל של הנאשמת[33].

גם בתדפיס רשם החברות נרשם שהנאשם הוא המנהל ובעל המניות של הנאשמת[34].

42. הנאשם לא סיפק הסבר להעסקת העובדת הזרה על ידי הנאשמת בחנות. אמנם הוא העיד שבדק את הוויזה שהציגה לפניו העובדת[35], אולם כפי שפורט לעיל שוכנעתי שלא הוצגה לפניו ויזה כלשהי. כמו כן, אף העמוד הראשון של הבקשה ליחידה לטיפול במבקשי מקלט שנתנה העובדת הזרה לנאשם לא מצביע על היתר להעסקתה לתקופה כלשהי[36]. לכך יש להוסיף כי הנאשם אף הודה שלאחר שהעובדת הזרה המציאה מסמכים נוספים והחלה לעבוד בחנות הוא לא בדק אותם כששב מנסיעת העבודה אליה יצא לאחר שנפגש עם העובדת הזרה[37], אלא סמך על כך שהוצאו לה תלושי שכר ושולמו בעבורה דמי ביטוח לאומי ומס הכנסה.

43. נוסף, כי הנאשם טען שראה מסמך שלפיו לעובדת הזרה יש היתר עבודה לתקופה של חודשיים. עם זאת, הודה שלא טרח לבדוק אם היתר העבודה שלה הוארך לפרק זמן ארוך יותר. כמו כן, אף טענת הנאשם שההיתר הוארך לתקופה של שישה חודשים[38] אינה יכולה לסייע לו מכיוון שבמועד הביקורת הועסקה העובדת הועסקה כשבעה חודשים, פרק זמן ארוך משישה חודשים. כלומר, הנאשם אף לא בדק לאחר שישה חודשים אם הוארך היתר ההעסקה של העובדת הזרה והמשיך להעסיקה.

44. כמו כן, כפי שפורט בסעיף 32 לעיל, אנו דוחים את טענת הנאשם שהוא הסתמך על ר"ח פרוינד ועל המוסד לביטוח לאומי ומס הכנסה בעת העסקת העובדת הזרה.

העובדה שבין הנאשם לרואה החשבון שררו יחסי האמון במשך שנים רבות אינה רלוונטית לענייננו מכיוון שהוכח כי רואה החשבון לא התבקש לתת לנאשם חוות דעת בנוגע להעסקת העובדת הזרה ואף הוכח שהוא לא הציג לפניו מצג שלפיו ניתן להעסיק העובדת הזרה בחנות. לפיכך, אין ביחסי האמון ששררו בין הנאשם לרואה החשבון כדי להוכיח היעדר מחשבה פלילית מצד הנאשם.

נוסף כי הנאשם לא העיד את מזכירתו של רואה החשבון כדי להוכיח את טענתו שהיא אמרה לו שאין מניעה להעסיק את העובדת הזרה. בהקשר זה נזכיר כי התגלו סתירות בגרסת הנאשם בנוגע לתוכן דבריה של המזכירה. אי הבאת המזכירה למתן עדות, מחלישה את גרסתו.

מכאן, שלא עלה בידי הנאשם להוכיח כי קיבל חוות דעת מרואה החשבון בנוגע להעסקת העובדת הזרה וכי המזכירה אישרה שהוא יכול להעסיק את העובדת הזרה בחנות.

45. מן המקובץ עולה כי הנאשם לא הוכיח שקיים נוהל מסודר בנוגע לאופן העסקת עובדים זרים בחנות ובנוגע למעקב אחר חידוש היתר העבודה שלהם. הנאשם אף לא הוכיח שפנה לרואה החשבון או לעורך דין כדי לבדוק את חוקיות העסקתה בחנות של העובדת הזרה שהגיעה לישראל לעבוד בתחום הסיעוד. כאמור, הפניה למזכירתו של רואה החשבון, ככל שנעשתה, אינה מספקת מכיוון שהיא לא התבקשה לבחון את חוקיות העסקת העובדת הזרה ומדברי התובע בחקירתו במשרדי המאשימה עולה שהיא לא אמרה שאין מניעה להעסיק עובדת זרה בחנות אלא רק ציינה את העובדה שיש מעסיקים נוספים שמעסיקים עובדים זרים.

בנסיבות אלה, התרשמתי שהנאשם "עצם את עיניו" ולא עשה את כל הנדרש ממנו כדי למנוע מהנאשמת לבצע את העבירות של העסקת עובדת זרה ללא היתר וללא ביטוח רפואי.

46. אוסיף, כי העובדה שאין לנאשם רישום פלילי ושמדובר בעבירה ראשונה של העסקת עובדת זרה כדי לשלול את קיומו של היסוד הנפשי לביצוע העבירה. עובדות אלה רלוונטיות במסגרת הטיעונים לעונש ולא במסגרת הקביעה אם התקיימו היסודות העובדתיים והנפשיים לקיומה של העבירה שבה הואשם.

47. בנסיבות אלה, הנאשם לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח שנהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ושעשה כל שניתן כדי למנוע את העבירות ולא השכיל לסתור את החזקה הקבועה בסעיף 5 לחוק.

48. לפיכך, יש להרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

סוף דבר

49. המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק סביר כי הנאשמת העסיקה את העובדת הזרה בחנות ללא היתר כדין. לפיכך, אני מרשיעה את הנאשמת בעבירה המיוחסת לה בכתב האישום, דהיינו העסקת עובדת זרה ללא היתר כדין, עבירה לפי סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים.

50. כמו כן הוכח מעבר לכל ספק סביר כי הנאשמת העסיקה את העובדת הזרה מבלי שהסדירה עבורה ביטוח רפואי כדין. לפיכך, אני מרשיעה את הנאשמת בעבירה המיוחסת לה בכתב האישום, דהיינו העסקת עובדת זרה ללא ביטוח רפואי, עבירה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים.

51. נוסף על האמור, מצאתי כי הוכח שהנאשם, כנושא משרה בנאשמת, לא עמד בחובתו לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת העבירות על ידי הנאשמת. אי לכך, אני מרשיעה את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום, דהיינו הפרת החובה למנוע את ביצוע העבירות על ידי הנאשמת, עבירה לפי סעיפים 5, 2(א)

ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים.

52. טיעונים לעונש ישמעו ביום 28.2.2022 בשעה 13:00.

53. בהתאם להסכמת הצדדים הכרעת הדין תישלח בדואר.

ניתנה היום, ט' אדר א', (10 פברואר 2022), בהיעדר הצדדים.

[1] סעיפים 1 ו-2 לכתב האישום והודאת הנאשמים - עמ' 5 לפרוטוקול ש' 13 - 15; דו"ח רשם החברות - מוצג מ/2.

[2] תעודת עובד הציבור - מ/3.

[3] ע"פ (ארצי) 50688-01-15 מדינת ישראל נ' מגנצי, (25.1.2016).

[4] ע"פ 9547-09-15 מדינת ישראל נ' ויימן, (26.1.2017) (להלן: עניין ויימן).

[5] דו"ח פעולה - מוצג מ/4.

[6] עדות מר ח'טיב - עמ' 10 לפרוטוקול ש' 15 - 23; עמ' 11 ש' 1 - 17.

[7] עדות מר ח'טיב - עמ' 11 לפרוטוקול ש' 18 - 24.

[8] עדות מר ח'טיב - עמ' 11 לפרוטוקול ש' 25 - 29.

[9] דו"ח הילוות נתין זר - מוצג מ/5.

[10] תעודת עובד ציבור - מוצג מ/3.

[11] תרשומת שיחה - מוצג מ/1.

[12] טופס גביית עדות - מוצג מ/7.

[13] מוצג מ/7 ש' 60; עדות הנאשם - עמ' 20 לפרוטוקול ש' 10 - 11.

[14] טופס 101 - מוצג מ/8; טופס 106 לשנת 2018 - מוצג מ/9; עמוד ראשון של בקשה ליחידה לטיפול במבקשי מקלט מיום 8.3.2018 - מוצג מ/10; אישורים על תשלום דמי ביטוח לאומי - מוצגים מ/11א' - מ/11ד'.

[15] עדות הנאשם - עמ' 17 לפרוטוקול ש' 22 - 28.

[16] מוצג מ/7 ש' 13 - 14.

[17] מוצג מ/7 ש' 23 - 26.

[18] עדות הנאשם - עמ' 17 לפרוטוקול ש' 28 - 30.

[19] מוצג מ/7 ש' 17 - 18.

[20] עדות ר"ח פרוינד - עמ' 24 לפרוטוקול ש' 14 - 21.

[21] הבקשה ליחידה לטיפול במבקשי מקלט - מוצג מ/10.

[22] מוצג מ/7 ש' 8, מוצג מ/8; מוצג מ/11; מוצג נ/1א'; עדות הנאשם - עמ' 19 לפרוטוקול ש' 29 - 32.

[23] ע"פ (ארצי) 6/22 מדינת ישראל-משרד המסחר והתעשייה נ' רוזן, (28.3.2007).

[24] עדות הנאשם - עמ' 20 לפרוטוקול ש' 23 - 24.

[25] עדות הנאשם - עמ' 18 לפרוטוקול ש' 1 - 7; עמ' 22 ש' 23 - 26.

[26] עדות גב' לזין - עמ' 29 לפרוטוקול ש' 3 - 5.

[27] עדות רו"ח פרוינד - עמ' 24 לפרוטוקול ש' 14 - 21.

[28] מוצג מ/7 ש' 17 - 18.

[29] מוצג מ/7 ש' 27 - 29.

[30] עדות הנאשם - עמ' 22 לפרוטוקול ש' 6 - 7.

[31] מוצג מ/7 ש' 27 - 29; עדות הנאשם - עמ' 22 לפרוטוקול ש' 6 - 7.

[32] ע"פ (ארצי) 13/07 **ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ - מדינת ישראל**, (6.9.2009).

[33] הודאת הנאשם - עמ' 5 לפרוטוקול ש' 13 - 15; עדות הנאשם - עמ' 19 לפרוטוקול ש' 10 - 11, ש' 20 - 26.

[34] דו"ח רשם החברות - מוצג מ/2.

[35] עדות הנאשם - עמ' 17 לפרוטוקול ש' 22 - 24.

[36] מוצג מ/10; עדות הנאשם - עמ' 21 לפרוטוקול ש' 13 - 15.

[37] עדות הנאשם - עמ' 21 לפרוטוקול ש' 20 - 22 וש' 30 - 33, עמ' 22 ש' 23 - 26.

[38] עדות הנאשם - עמ' 17 לפרוטוקול ש' 24 - 26.